

Valtion osuuksien ennusteiden päivitys 23.5.2025

Eläketurvakeskus (ETK) on päivittänyt valtion osuuksien ennusteita touku-kuussa. Edellinen valtion osuuksien ennuste on julkaistu 31.3.2025. YEL:n ja VEKL:n päivitetyt ennustelaskelmat perustuvat 19.3.2025 päivättyyn Valtiovarainministeriön (VM) mukaisiin oletuksiin vuosien 2025–2029 osalta ja ETK:n VM:n oletuksista jatkettuihin oletuksiin vuosien 2030–2034 osalta. Päivityksessä ennusteessa on huomioitu eläkemenon toteuma vuoden 2024 osalta sekä lisätty uusi ennustevuosi. Laskelma perustuu tällä hetkellä voimassa olevaan lakiin. MYEL:n ennusteen on tehnyt Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela. Aikaisemmin YEL:n, MYEL:n ja VEKL:n ennusteet on julkaistu osana ETK:n lyhyen aikavälin TyEL-MEL-rahoitusennustetta.

YEL-ennusteen päivitys

YEL:n valtion osuuden ennuste on herkkä muutoksille, eikä kuluvan vuoden ennusteen osalta 20 miljoonan heilahtelu ole tavatonta. Toteutunut valtion osuus vuoden 2024 osalta on vajaa 9 miljoonaa suurempi kuin maaliskuun ennusteella oli odotettu. Vuoden 2025 valtion osuuden ennuste on 24 miljoonaa euroa suurempi kuin maaliskuun ennusteella. Vuoden 2026 valtion osuuden ennuste on kasvanut 15 miljoonaa euroa.

Vuoden 2024 toteutunut eläkemeno oli 1698,7 miljoonaa euroa, eli vajaa 2 miljoonaa euroa korkeampi maaliskuun ennusteeseen nähden. Vuoden 2025 ennustettu eläkemeno on vajaa 19 miljoonaa suurempi kuin maaliskuussa ennustettu, mikä pääosin selittää muutoksen myös ennustetussa valtion osuudessa. Eläkemenon ennustetaan kasvavan tasaisesti.

Vuoden 2024 avoimien maksujen toteutunut määrä oli 102,2 miljoonaa euroa, mikä oli vajaa 12 miljoonaa euroa korkeampi kuin maaliskuun ennusteella ja selittää pääosin eron maaliskuussa ennustetun valtion osuuden ja toteutuneen valtion osuuden välillä.

Vuoden 2024 toteutunut työtulosumma on 5 330,1 miljoonaa euroa, eli noin miljoona euroa maaliskuun ennustetta alempi. Myös työtulosumman ennustetaan kasvavan tulevana vuosina melko tasaisesti ollen esim. vuonna 2028 noin 6 010 miljoonaa euroa, mikä on lähes sama kuin maaliskuun ennusteella. Työtulosumman ennusteessa on otettu huomioon työtuloihin tehtävät tarkastukset. Tarkastusten vaikutusarvio perustuu voimassa olevaan YEL-vakuutuskantaan ja siihen, että tarkastuksessa olevien yrittäjien työtulot vahvistetaan vuodesta riippuen keskimäärin vajaan 70 prosenttiin YEL-työtulolasurin suosituksesta ottaen kuitenkin huomioon siirtymävaiheen 4000 euron rajoitus.

Työtulotarkastuksia on tehty vuodesta 2023 alkaen. Ne nostavat työtulosumman määrää kumulatiivisesti vuosi vuodelta. Tarkastusten kokonaisvaikutus esimerkiksi vuoden 2028 maksutulossa on tässä ennusteessa arviolta 100–200 miljoonaa euroa.

VEKL-ennusteen päivitys

Ennuste valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmi-vuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta (VEKL) koostuu hoitokulun ennusteesta sekä eläkemenon ennusteesta. VEKL-etuutta on voinut karttua vuodesta 2005 alkaen.

Toteutunut VEKL:n valtion osuus vuodelta 2024 oli 23,8 miljoonaa euroa. Maaliskuun ennusteen mukainen valtion osuus oli 24,0 miljoonaa euroa. VEKL-etuusmeno oli vuonna 2024 noin 23,7 miljoonaa euroa, eli noin 0,07 % kokonaiseläkemenosta. VEKL-etuusmenon osuuden kokonaiseläkemenosta odotetaan kasvavan tasaisesti ja sen ennustetaan tasaantuvan noin 2,3 prosenttiin vuoteen 2080 mennessä. Vuonna 2028 ennustettu VEKL-eläkemeno on reilu 41,4 miljoonaa euroa. Maaliskuun ennusteeseen verrattuna vuoden 2028 ennuste on alentunut 0,1 miljoonaa euroa.

Hoitokulu koostuu VEKL:n hoidosta aiheutuneista kuluista. Vuoden 2024 laskuperustemuutoksen myötä ennustettu hoitokulu on lähtenyt kasvuun. Aikaisemmin eläkelaitokset eivät perineet VEKL:n hoidosta aiheutuneita kuluja, mutta eläkemenon kasvaessa tehtiin laskuperusteisiin muutos, jonka myötä eläkelaitokset voivat halutessaan periä VEKL:n hoidosta aiheutuneita kuluja. Vuoden 2024 toteutunut VEKL:n hoitokulu oli 0,1 miljoonaa euroa, kuten maaliskuun ennusteellakin oli ennustettu. Hoitokulun ennusteessa lasketaan ennustetun VEKL-eläkemenon ja kokonaiseläkemenon suhde ja kerrotaan se ennustetulla korvaustoiminnan hoitokululla. Vuonna 2028 ennustettu hoitokulu on 0,2 miljoonaa euroa, mikä on saman verran kuin maaliskuun ennusteella.